

דף הסבר

התכנית הלאומית לניטור ביולוגי - חשיפה סביבתית למתכות, לחומרי הדברה ולעשן טבק סביבתי

כולנו חשופים למגוון של מזהמים וכימיקלים בכל יום: כולנו נושמים אוויר, אוכלים מזון, שותים מים ומשתמשים במוצרי צריכה שונים (רהיטים, בגדים, מוצרי טואלטיקה וקוסמטיקה ועוד). האוויר, המים, המזון והמוצרים עלולים להכיל כימיקלים שונים שעלולים להזיק לבריאותנו. לכן חשוב לפקח על ריכוזי הכימיקלים הללו בסביבה, במוצרים שאנחנו קונים, במזון, במים ובאוויר.

בתכנית הלאומית לניטור ביולוגי אנו חוקרים את החשיפה הסביבתית של האוכלוסיה בישראל למגוון מזהמים. במסגרת המחקר אנחנו אוספים דגימות שתן ובודקים המצאות של כימיקלים שונים. המצאות כימיקל בשתן של אדם מסוים מעידה על כך שאותו אדם נחשף לאותו מזהם.

הסקר הנוכחי מתמקדת בשלוש קבוצות של מזהמים:

1. חומרי הדברה – אשר נמצאים בפירות ובירקות שאנו אוכלים
2. מתכות – עופרת, כספית, ניקל ומתכות כבדות נוספות – החשיפה להם היא דרך האוויר (זיהום אוויר, חשיפה לעשן טבק סביבתי) ודרך המזון.
3. קוטינין – תוצר פירוק של ניקוטין המהווה אינדיקציה לחשיפה לעשן טבק סביבתי (עישון פאסיבי).

מסקנות המחקר יועברו למקבלי ההחלטות במשרדי הממשלה (משרד הבריאות, משרד החקלאות, משרד התעשייה, המשרד להגנת הסביבה ואחרים), במטרה להביא לשינוי מדיניות, לצמצם את המזהמים הסביבתיים ולשפר את בריאות הציבור.

שאלות ותשובות

1. מה חשיבות המחקר ומי אישר את ביצועו?

המחקר נועד להעריך את החשיפה הסביבתית בישראל למזהמים שונים במטרה לפעול ולצמצם את ריכוזיהם בסביבה, במזון, במים ובמוצרי הצריכה. המחקר מתבצע במחלקה לבריאות הסביבה במשרד הבריאות ואושר על ידי ועדת אתיקה של בית החולים תל השומר.

2. כיצד יתבצע המחקר?

במסגרת המחקר מגויסים כ-400 משתתפים, אשר ממלאים שאלון ומוסרים דגימות שתן. החוקרים ממשרד הבריאות יבצעו ניתוח כימי של דגימות השתן לאיתור המזהמים השונים, וכן יצליבו את הממצאים עם השאלון, במטרה להבין טוב יותר כיצד אורח החיים וגורמים נוספים משפיעים על החשיפה בפועל למזהמים.

3. מה יקרה לדגימת השתן שלי?

הדגימות יועברו באופן אנונימי למעבדה של משרד הבריאות תוך שמירה על סודיות המשתתפים. אנשי המעבדה ינתחו את הדגימה וימדדו בה ריכוזים של כימיקלים שונים. תוצאות הבדיקות האישיות יישמרו ויועברו אל המשתתף בלבד.

4. כיצד תשמר הפרטיות שלי?

בדוגמא ובשאלון לא מופיעים הפרטים המזהים של המשתתפים אלא רק המספר המזהה, כך שלא ניתן לשייך את ממצאי המעבדה או את תוצאות השאלון למשתתף מסוים. המסמך המקשר בין המספר המזהה לפרטי המשתמש יישמר באופן מאובטח, ולאף אדם לא תהיה גישה למסמך זה, למעט מנהלת המחקר (ד"ר תמר ברמן) שתעביר את התוצאות למשתתפים.

5. כיצד ניתן לקבל את תוצאות המחקר?

אנו נעביר אליך בלבד את התוצאות האישיות שלך. תוצאות המחקר המלא (האנונומיות, ללא שיוך למשתתף) יפורסמו באתר משרד הבריאות.

6. מה אני מרוויח מהשתתפות במחקר?

כל משתתף יקבל מידע אישי על החשיפה שלו למזהמים הסביבתיים. לא ניתן לקבל את המידע הזה כיום בקופות החולים או דרך מעבדות פרטיות. בנוסף, השתתפותך במחקר תתרום להבנה טובה יותר של החשיפות הסביבתיות בישראל ולצמצום המזהמים בארץ.

7. כיצד אוכל לקבל מידע נוסף?

ד"ר תמר ברמן מהמחלקה לבריאות הסביבה במשרד הבריאות תוכל לענות על שאלות נוספות. ניתן לפנות אליה בטלפון : 02-5080428 או 050-6243273.